УДК 657.37:364

Кузьмін Тетяна Леонідівна
PhD за спеціальністю 051 Економіка,
асистент кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Kuzmin Tetiana
PhD in Economics,
Assistant Professor of the Department accounting and taxation
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
ORCID: 0000-0003-4601-1226

Жолоб Роман Васильович
аспірант спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Zholob Roman
Postgraduate Student of the Specialty 071 «Accounting and Taxation»
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
ORCID: 00009-0008-6689-7822

DOI: 10.25313/2520-2294-2025-4-10881

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЗБУТ У КОНТЕКСТІ АУТСОРСИНГОВИХ ПОСЛУГ

DIGITAL TOOLS FOR OPTIMIZING SALES EXPENSE ACCOUNTING IN THE CONTEXT OF OUTSOURCING SERVICES

Анотація. *Вступ. Стаття присвячена дослідженню впровадження цифрових технологій у процеси обліково-аналітичного аутсорсингу, зокрема в контексті оптимізації витрат на збут підприємств. Особлива увага приділяється ролі аутсорсингових компаній у допомозі підприємствам знижувати витрати на збут через використання інноваційних методів і стратегій, таких як оптимізація логістики, покращення управління запасами, автоматизація обробки замовлень та вдосконалення управлінських процесів.*

Мета. Метою статті є визначення впливу цифрових технологій на процеси бухгалтерського обліку, зокрема в аспекті зниження витрат і підвищення ефективності підприємств за рахунок використання аутсорсингу в облікових процесах.

Матеріали і методи: Для дослідження ефективності обліково-аналітичного аутсорсингу із застосуванням цифрових технологій та його впливу на оптимізацію витрат на збут використано методи аналізу та порівняння облікових систем, синтезу теоретичних і практичних аспектів управління витратами, а також аналітичні методи для оцінки результативності цифрових технологій. Для візуалізації процесів застосовувались графічні методи.

Результати. У результаті проведеного дослідження підтверджено, що обліково-аналітичний аутсорсинг є ефективним інструментом для оптимізації витрат на збут. Впровадження цифрових технологій в облікові процеси забезпечує підвищення точності та прозорості операцій, зниження ймовірності помилок і скорочення часу на обробку даних, що позитивно впливає на фінансову стабільність підприємства. Використання сучасних програмних рішень дає змогу підприємствам швидко отримувати актуальні дані для прийняття управлінських рішень і оптимізувати фінансові потоки, що підвищує ефективність бізнес-процесів. Аутсорсингові компанії застосовують аналітичні методи для оптимізації витрат на збут, зокрема через автоматизацію процесів обробки замовлень, покращення управління запасами, вдосконалення логістики та налагодження вигідніших угод з постачальниками, що дозволяє знижувати витрати і підвищувати ефективність підприємства.

Перспективи. Перспективами подальших досліджень є аналіз впливу сучасних програмних рішень на зниження витрат на збут у конкретних галузях, а також розробка нових методик для інтеграції обліково-аналітичного аутсорсингу *в управлінські системи великих підприємств. Також важливо досліджувати роль великих даних і штучного інтелекту в оптимізації процесів обліку та збуту, що дозволить ще більше підвищити ефективність і точність управлінських рішень.*

Ключові слова: *облік витрат на збут, цифрові технології, обліково-аналітичний аутсорсинг, цифровізація, хмарні технології.*

Summary. *Introduction. The article is dedicated to the study of the implementation of digital technologies in the processes of accounting and analytical outsourcing, specifically in the context of optimizing sales costs for businesses. Special attention is given to the role of outsourcing companies in assisting businesses in reducing sales costs through the use of innovative methods and strategies, such as optimizing logistics, improving inventory management, automating order processing, and enhancing management processes.*

Purpose. The aim of the article is to determine the impact of digital technologies on accounting processes, particularly in terms of reducing costs and increasing the efficiency of businesses through the use of outsourcing in accounting processes.

Materials and methods. The study of the effectiveness of accounting and analytical outsourcing with the use of digital technologies and its impact on the optimization of distribution costs involved methods of analysis and comparison of accounting systems, synthesis of theoretical and practical aspects of cost management, as well as analytical methods for assessing the effectiveness of digital technologies. Graphic methods were used for visualizing the processes.

Results. The conducted research confirms that accounting and analytical outsourcing is an effective tool for optimizing distribution costs. The implementation of digital technologies in accounting processes improves the accuracy and transparency of operations, reduces the likelihood of errors, and shortens data processing time, which positively impacts the financial stability of the enterprise. The use of modern software solutions enables businesses to quickly obtain up-to-date data for managerial decision-making and optimize financial flows, enhancing the efficiency of business processes. Outsourcing companies employ analytical methods to optimize distribution costs, particularly through automating order processing, improving inventory management, enhancing logistics, and establishing more favorable agreements with suppliers, which helps reduce costs and increase the efficiency of the enterprise.

Discussion. The prospects for further research include analyzing the impact of modern software solutions on reducing distribution costs in specific industries, as well as developing new methodologies for integrating accounting and analytical outsourcing into the management systems of large enterprises. It is also crucial to explore the role of big data and artificial intelligence in optimizing accounting and distribution processes, which will further enhance the efficiency and accuracy of managerial decision-making.

Key words: *sales expense accounting, digital technologies, accounting and analytical outsourcing, digitalization, cloud technologies.*

Постановка проблеми. У сучасному бізнес-середовищі підприємства зіштовхуються з необхідністю постійного пошуку шляхів для зниження витрат та підвищення ефективності своєї діяльності. Одним із важливих напрямків у цьому процесі є аутсорсинг бухгалтерських послуг, який дозволяє оптимізувати облікові та аналітичні процеси, знизити витрати на утримання бухгалтерії та підвищити прозорість фінансових операцій. Впровадження цифрових технологій в облік та управління витратами дозволяє автоматизувати процеси, що значно знижує ймовірність помилок, скорочує час на обробку даних і дає змогу підприємствам отримувати актуальні дані для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Однак, попри очевидні переваги використання цифрових інструментів та аутсорсингових послуг для оптимізації витрат, підприємства все ще зустрічається з проблемами у впровадженні цих рішень на практиці. Однією з основних проблем є вибір правильних технологій та програмного забезпечення для ефективного управління витратами на збут, а також необхідність налаштування оптимальних процесів взаємодії між підприємствами та аутсорсинговими компаніями. Враховуючи ці виклики, постає необхідність подальшого вдосконалення напрямків обліково-аналітичного аутсорсингу та застосування інноваційних рішень для ефективної оптимізації витрат на збут.

Аналіз останніх публікацій. Питання застосування цифрових технологій в обліку та цифровізації бізнес-процесів були предметом досліджень багатьох вчених, а саме: В. Муравський [1], Т. Кузьмін [2], Ю. Когут [3], В. Ратинський [4] та ін.

Стосовно надання аутсорсингових послуг у бухгалтерському обліку, вони стають важливим інструментом для оптимізації витрат підприємств. Багато дослідників вивчають ефективність аутсорсингу бухгалтерських послуг, вважаючи його потужним засобом зниження фінансових витрат на утримання власного бухгалтерського підрозділу, такі як: Т. Кузьмін, Г. Лещук, У. Савків та Л. Сас [5], Г. Ляхович [6], Л. Скакун [7] тощо.

Попри значний внесок вище згаданих науковців, питання застосування цифрових технологій для аутсорсингових послуг у бухгалтерському обліку, а саме щодо оптимізації витрат підприємств, залишається недостатньо вивченим. Існує потреба в подальшому розвитку теорії та методики використання аутсорсингу для зниження витрат, зокрема збутових, з урахуванням сучасних цифрових технологій.

Мета статті. Метою статті є визначення впливу цифрових технологій на процеси бухгалтерського обліку, зокрема в аспекті зниження витрат і підвищення ефективності підприємств за рахунок використання аутсорсингу в облікових процесах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні підприємства постійно шукають шляхи для зниження витрат і підвищення ефективності своєї діяльності, і аутсорсинг бухгалтерських послуг відіграє важливу роль у цьому процесі. Впровадження цифрових технологій дозволяє автоматизувати процеси обліку витрат, що забезпечує точність, прозорість та зниження витрат на утримання бухгалтерії.

Цифрові інструменти, такі як програмне забезпечення для ведення обліку та здійснення аналізу, системи управління витратами та хмарні технології, забезпечують автоматичне збирання та обробку даних, що значно знижує ймовірність помилок, зменшує час на обробку інформації та дозволяє підприємствам швидко отримувати актуальні дані для прийняття управлінських рішень.

Суб'єкт господарювання з метою вирішення проблемних питань, наприклад, пошуку шляхів зниження витрат на збут підприємства чи їх оптимізації, часто звертається до послуг обліково-аналітичного аутсорсингу. Він дає змогу підприємству залучати фахівців з відповідною кваліфікацією, що оптимізує облікові процеси та підвищує точність і прозорість операцій.

Для вирішення таких питань фахівці з аутсорсингової компанії використовують цифрові технології, що дозволяють автоматизувати процеси обліку, зменшити ймовірність людських помилок та підвищити оперативність обробки даних. Застосування сучасних програмних рішень дає змогу оптимізувати витрати на збут, покращити аналіз фінансових потоків і здійснювати точний моніторинг витрат у реальному часі. У свою чергу, дозволяє покращити управлінські процеси та забезпечити точність та контроль за діяльністю підприємства.

Типові програмні продукти можна поділити на дві основні категорії: облікові та аналітичні (рис. 1). Облікові програми допомагають автоматизувати процеси ведення фінансового обліку, що дозволяє знижувати людський фактор і підвищувати точність даних. Найбільшою популярністю серед споживачів сьогодні користуються програмні продукти: Master: Бухгалтерія, IsPRO, BookKeeper, iFin, Dilovod та інші. Аналітичні ж програми забезпечують глибокий аналіз фінансових та операційних показників, допомагаючи приймати обґрунтовані управлінські рішення. До основних програм для проведення економічного аналізу можна віднести: MS Excel, Microsoft Power BI, Finmap, Фінансист та ін.

Обліково-аналітичний аутсорсинг, в свою чергу, є ефективним інструментом для підприємств, що прагнуть оптимізувати свої витрати на збут. Аутсорсингові компанії шукають шляхи зниження витрат на збут за допомогою різноманітних стратегій та інструментів, орієнтуючись на оптимізацію процесів, впровадження сучасних технологій та вдосконалення управлінських підходів. Основні шляхи оптимізації витрат на збут за допомогою обліково-аналітичного аутсорсингу наведено на рис. 2.

Аутсорсингові компанії активно застосовують аналітичні методи для виявлення та усунення неефективних етапів у процесах збуту. Вони проводять детальний аналіз поточних витрат і процесів, щоб знайти можливості для їх скорочення або перерозподілу. Наприклад, оптимізація логістики, автоматизацію обробки замовлень, покращення управління запасами та аналіз ефективності маркетингових заходів. Також аутсорсингові компанії можуть допомогти підприємствам налаштувати більш вигідні угоди з постачальниками, зменшити адміністративні витрати та удосконалити внутрішню комунікацію між підрозділами підприємства.

Впровадження цих рішень дозволяє не лише знизити витрати, але й підвищити ефективність, прискорити обробку замовлень та поліпшити обслуговування клієнтів, що позитивно впливає на загальну фінансову стабільність підприємства. Також це сприяє зниженню ризиків, пов'язаних із затримками та помилками в обліку, і дозволяє підприємству швидше реагувати на зміни ринкових умов.

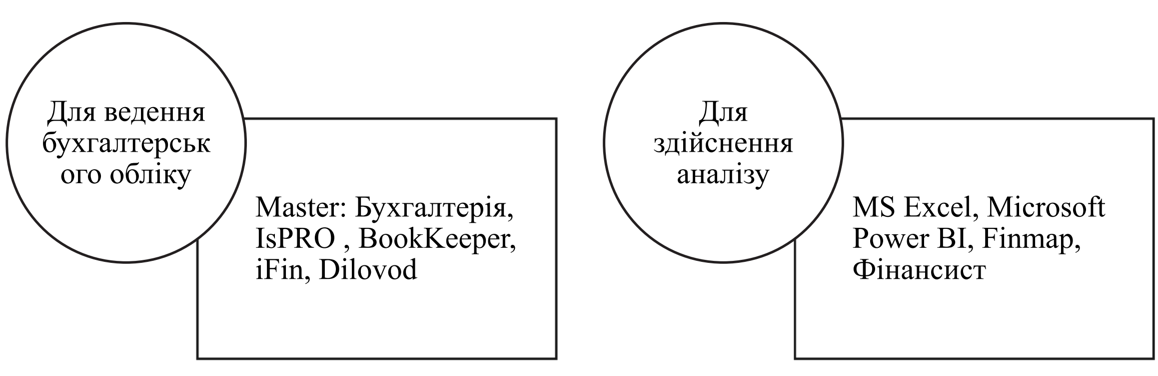

Рис. 1. Види типових програмних продуктів для здійснення обліково-аналітичного аутсорсингу
Джерело: розроблено авторами

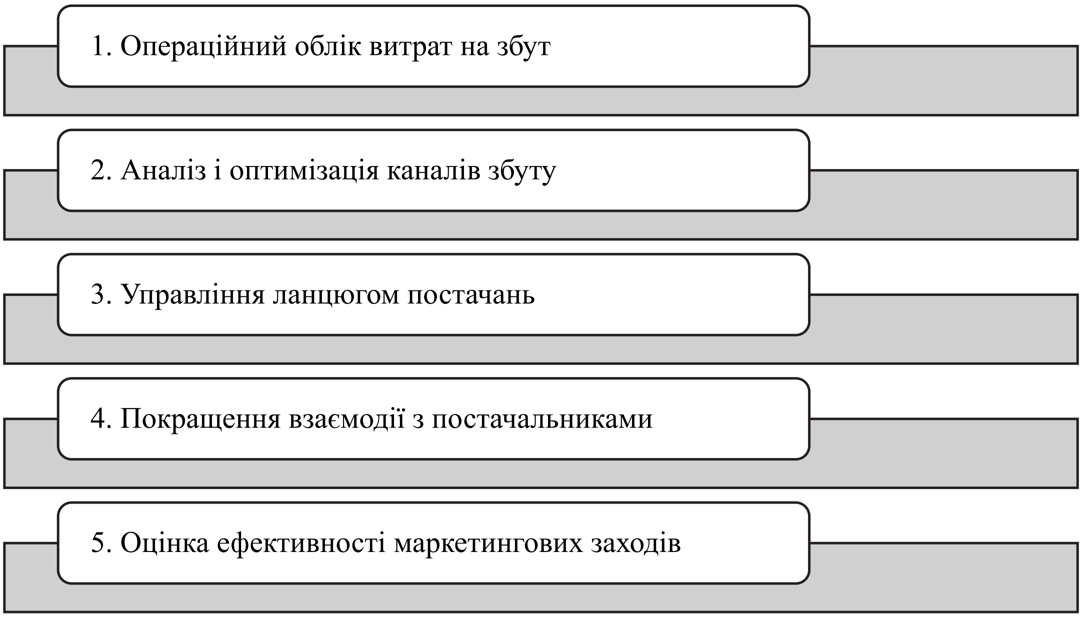

Рис. 2. Шляхи оптимізації витрат на збут за допомогою обліково-аналітичного аутсорсингу
Джерело: розроблено авторами

Висновки та перспективи подальших досліджень. В результаті проведеного дослідження підтверджено, що обліково-аналітичний аутсорсинг є ефективним інструментом для підприємств, що прагнуть оптимізувати свої витрати на збут. Впровадження цифрових технологій в облікові процеси дозволяє значно підвищити точність і прозорість операцій, знизити ймовірність помилок та скоротити час обробки даних, що, у свою чергу, позитивно впливає на фінансову стабільність підприємства. Завдяки використанню програмних продуктів для автоматизації обліку та аналітики підприємства здатні оперативно отримувати актуальну інформацію для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Аутсорсингові компанії, в свою чергу, надають ефективні стратегії для оптимізації витрат на збут, впроваджуючи інноваційні технології, вдосконалюючи управлінські підходи та здійснюючи детальний аналіз фінансових і операційних процесів. Це дозволяє знижувати витрати, підвищувати ефективність обробки замовлень, покращувати обслуговування клієнтів і збільшувати прибутковість підприємства.

Перспективами подальших досліджень є аналіз впливу сучасних програмних рішень на зниження витрат на збут у конкретних галузях, а також розробка нових методик для інтеграції обліково-аналітичного аутсорсингу в управлінські системи великих підприємств. Також важливо досліджувати роль великих даних і штучного інтелекту в оптимізації процесів обліку та збуту, що дозволить ще більше підвищити ефективність і точність управлінських рішень.

Література

1. Муравський В. В. Компютерно-комунікаційна форма обліку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 486 с.

2. Кузьмін Т. Л. Розвиток цифрових технологій у обліку і оподаткуванні підприємств територіальних громад. *Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (9 грудня 2024 р., м. Миколаїв).* Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 294–296.

3. Когут Ю. І. Цифрова трансформація економіки та проблеми кібербезпеки : практич. посіб. Київ : Консалтингова компанія «СІДКОН», 2021. 368 с.

4. Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку. перспективи та проблеми. *Економіка. Фінанси. Право.* 2021. № 4(1). С. 17–20.

5. Kuzmin T., Leshchuk H., Savkiv U., Sas L. Optimization of enterprise costs through outsourcing in accounting and taxation in the context of anti-crisis management. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpation National University*. 2024. Vol. 11, No. 4. p. 51–58.

6. Ляхович Г. І. Розрахунок ефективності бухгалтерського аутсорсингу. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: Міжнародний збірник наук. праць.* 2018. Вип. 1 (39). С. 83–87.

7. Скакун Л. С. Бухгалтерський облік в умовах аутсорсингу: автореф. дис… канд. екон. наук: спец. 08.00.09. Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир, 2010. 21 с.

8. Kuzmin T., Balaniuk I., Shelenko D., Shpykyliak O., Smushak M. Economic Assessment Of Agricultural Enterprises In Ivano-Frankivsk Region, Ukraine — Identification Of Factors That Influence Performance. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*. 2024. Vol. 24, Is. 3. pp. 497–508.

9. Баланюк І. Ф., Іванюк Т. Л. Застосування цифрових технологій в консалтингу з обліку і оподаткування. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону.* 2022. Вип. 18(2). С. 8–15.

References

1. Muravskyi, V. V. (2018). Kompiuterno-komunikatsiina forma obliku: monohrafiia [Computer-communication form of accounting: monograph]. Ternopil: TNEU, 486 p. [in Ukrainian].

2. Kuzmin, T. L. (2024). Rozvytok tsyfrovykh tekhnolohii u obliku i opodatkuvanni pidpryiemstv terytorialnykh hromad [Development of digital technologies in accounting and taxation of enterprises of territorial communities]. In Rozvytok terytorialnykh hromad: pravovi, ekonomichni ta sotsialni aspekty: Materialy IV Mizhnar. nauk.-prak. konf. (9 hrudnia 2024 r., m. Mykolaiv). Mykolaiv: MNAU, 294–296 [in Ukrainian].

3. Kohut, Y. I. (2021). Tsyfrova transformatsiia ekonomiky ta problemy kiberbezpeky: praktych. posib. [Digital transformation of the economy and cybersecurity issues: practical guide]. Kyiv: Konsaltingova kompaniia «SIDKON», 368 p. [in Ukrainian].

4. Ratynskyi, V. V. (2021). Informatsiini tekhnolohii v bukhhalterskomu obliku: perspektyvy ta problemy [Information technologies in accounting: prospects and problems]. *Ekonomika. Finansy. Pravo,* 4(1), 17–20 [in Ukrainian].

5. Kuzmin, T., Leshchuk, H., Savkiv, U., & Sas, L. (2024). Optimization of enterprise costs through outsourcing in accounting and taxation in the context of anti-crisis management. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpation National University,* 11(4), 51–58.

6. Lyakhovych, H. I. (2018). Rozrakhunok efektyvnosti bukhhalterskoho autsorsynhu [Calculation of the effectiveness of accounting outsourcing]. *Problemy teoryi ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu: Mizhnarodnyi zbirnyk nauk. prats,* 1(39), 83–87 [in Ukrainian].

7. Skakun, L. S. (2010). Bukhhalterskyi oblik v umovakh autsorsynhu: avtoref. dys… kand. ekon. nauk: spets. 08.00.09 [Accounting in the conditions of outsourcing: abstract of the dissertation… candidate of economic sciences: spec. 08.00.09]. Zhytomyr: ZHDTU, 21 p. [in Ukrainian].

8. Kuzmin, T., Balaniuk, I., Shelenko, D., Shpykyliak, O., & Smushak, M. (2024). Economic Assessment of Agricultural Enterprises in Ivano-Frankivsk Region, Ukraine — Identification of Factors That Influence Performance. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, 24(3), 497–508.

9. Balaniuk, I. F., & Ivaniuk, T. L. (2022). Zastosuvannia tsyfrovykh tekhnolohii v konsultynhu z obliku i opodatkuvannia [Application of digital technologies in consulting for accounting and taxation]. Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu, 18(2), 8–15 [in Ukrainian].